

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/24/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200417
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200417.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa: B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. A., zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom Podjavorinskej č.3, Prievidza, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28.novembra 2013, č.k. 12Sd/144/2013-27, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28.novembra 2013, č.k. 12Sd/144/2013-27 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 25.01.2013 v znení rozhodnutia číslo XXX XXX XXXX X z 26.04.2013 z r u š u j e a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

II. Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 139,82 € do rúk právneho zástupcu navrhovateľa, JUDr. Jána Vaška, do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 28.novembra 2013, č.k. 12Sd/144/2013-27, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 25.01.2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č.XXX XXX XXXX X z 26.04.2013 (ďalej len „rozhodnutia odporkyne“), ktorými podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu XX.XX.XXXX s odôvodnením, že nezískal aspoň 15 rokov zamestnania v I.AA pracovnej kategórii, keď v tejto kategórii získal len 14 rokov a 277 dní.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z administratívneho spisu odporkyne preukázané, že podľa evidenčných listov o dobách zamestnania bola navrhovateľovi v I.AA pracovnej kategórii zhodnotená aj doba štúdia. Pokiaľ však navrhovateľ žiadal, aby mu ako doba zamestnania v I. AA

pracovnej kategórii bola pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok od 55.roku veku hodnotená aj doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.04.1976 do 31.03.1978, túto jeho námietku krajský súd nepovažoval za dôvodnú, pretože taký postup neumožňuje § 5 nariadenia vlády ČSR č.117/1988 Zb. o zaradovaní zamestnaní do pracovných kategórií, v zmysle ktorého doba výkonu základnej vojenskej služby bola hodnotená len v I. pracovnej kategórii. Keďže navrhovateľ ku dňu XX.XX.XXXX nedovŕšil vek 62 rokov a podmienky pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok nespĺnil, krajský súd rozhodnutia odporkyne potvrdil ako súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že súd sa nevysporiadal s námietkou, že zo zamestnania I.AA pracovnej kategórie bol preradený z dôvodu následkov pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 12.09.1988 a nevysporiadal sa s jeho námietkou, že vznik nároku na starobný dôchodok treba posudzovať aj podľa § 21 ods.1 písm. c) zákona č.100/1988 Zb. Ďalej namietol i rozporné hodnotenie dôb zamestnania vo zvýhodnenej I.AA pracovnej kategórii v evidenčných listoch z 25.01.2013 a 26.04.2013 - podľa jeho názoru mu mali byť ako náhradné doby podľa § 9 ods.1 písm. f), resp. písm. h) zákona č.100/1988 Zb. hodnotené doby práceneschopnosti, ktoré sú v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom z 12.09.1998. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a aby mu priznal náhradu trov z titulu právneho zastúpenia v celkovej výške 139,82 €.

Odporkyňa sa vo vyjadrení k odvolaniu pridržiavala dôvodov svojich rozhodnutí a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250 ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 25.01.2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím (v znení rozhodnutia) č. XXX XXX XXXX X z 26.04.2013, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku ku dňu XX.XX.XXXX (ďalej len „rozhodnutie odporkyne“).

Nebolo sporné, že žiadosťou z 28.12.2012 navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX.

Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 65 ods.2 zákona č.461/2003 Z.z.).

Navrhovateľ sa domáha priznania starobného dôchodku namietajúc, že dôchodkový vek splnil dovŕšením veku 55 rokov vzhľadom na splnenie podmienky 15 rokov zamestnania v I.AA pracovnej kategórii.

Sporným medzi účastníkmi je hodnotenie dôb zamestnania v I.AA pracovnej kategórii, keď navrhovateľ sa domáha ich hodnotenia v tejto pracovnej kategórii aj v rokoch 1972 až 1975, teda v čase prípravy na povolanie v odbornom učilišti pri Bani Prievidza, ako aj hodnotenia doby výkonu základnej vojenskej služby (01.04.1976 - 29.03.1976) v tejto pracovnej kategórii.

Podľa § 274 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. i podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“) nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Doba učebného pomeru od 01.09.1972 sa považuje za dobu zamestnania (§ 6 ods.1 bod 1 zákona č.101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, účinného v čase trvania učebného pomeru navrhovateľa.

Podľa § 148 zákona č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení zaradenie zamestnania (pracovnej činnosti) vykonávaného pred 1. januárom 1976 do I. alebo II. pracovnej kategórie sa určuje po 31. decembri 1975 podľa ustanovení tohto zákona, ak sú pre pracujúceho výhodnejšie a nevznikol mu nárok na dôchodok pred 1. januárom 1976; pokiaľ však bolo zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. júlom 1964 do I. alebo II. pracovnej kategórie výhodnejšie podľa predpisov platných do tohto dňa, určuje sa zaradenie podľa nich.

Podľa § 170 zákona č.100/1988 Zb. zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. októbrom 1988 do I. alebo II. pracovnej kategórie sa určuje po 30. septembri 1988 podľa tohto zákona, ak je to pre občana výhodnejšie a nevznikol mu nárok na dôchodok pred 1. októbrom 1988; pokiaľ však bolo zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. októbrom 1988 výhodnejšie podľa predpisov platných počas výkonu zamestnania, určuje sa do 30. septembra 1988 zaradenie podľa týchto predpisov.

Podľa § 2 ods.1 vyhl.č.102/1964 Zb, ktorou sa vykonáva zákon č.101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, doba učebného pomeru učňa vychovávaného pre zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie sa posudzuje ako doba zamestnania tejto pracovnej kategórie, ak sa v rámci učebného plánu pravidelne vykonáva odborný výcvik učňa na pracoviskách alebo v prevádzkach, kde sa vykonáva zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že podľa evidenčného listu o dobách zamestnania (ďalej len „ELDZ“), potvrdeného dňa 18.09.1975 zamestnávateľom i Okresným národným výborom Prievidza, obdobie trvania učňovského pomeru od 01.09.1972 do 30.06.1975 u zamestnávateľa Odborné učilište pri n.p. BAŇA Cígel' Prievidza, bolo navrhovateľovi hodnotené pod číslom A/I/a-45 v celom rozsahu trvania učebného pomeru.

Zamestnávateľ Slovenské uhľové bane Prievidza, Stredné odborné učilište banícke v novšom evidenčnom liste (dátum vystavenia je nečitateľný) ako dobu zamestnania v I.AA pracovnej kategórii potvrdilo len 184 dní v roku 1974 a 181 dní v roku 1975 pod č.XXXXXXXB. rezortného zoznamu MPaE (učení odborného rozvoja). V spise odporkyne sa nachádza i ELDZ vystavený Strednou odbornou školou polytechnickou v Prievidzi, nahrádzajúci tlačivo 126 a potvrdený dňa 30.01.2012 pobočkou Sociálnej poisťovne Prievidza, podľa ktorého v období rokov 1972 až 1975 má navrhovateľ v I.AA pracovnej kategórii hodnotených len 303 dní (011201/AA odborný rozvoj).

Zo spisu odporkyne nevyplýva, že by sa uvedeným rozporom v hodnotení dôb zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii zaoberala a zisťovala, či nie sú splnené podmienky podľa § 2 ods.1 vyhlášky č.102/1964 Zb., resp. § 3 ods. 1 nar. vlády č.117/1988 Zb., ale bez ďalšieho a bez uvedenia dôvodov pre posúdenie dôchodkového veku navrhovateľa hodnotila trvanie učebného pomeru v I.AA pracovnej kategórii len v období od 01.09.1974 do 30.06.1975. Samotná táto skutočnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporkyne.

Odporkyňa sa v rozhodnutí (z 26.04.2013) nevysporiadala ani s požiadavkou navrhovateľa na hodnotenie doby vojenskej služby v IAA pracovnej kategórii. Chýbajúce dôvody rozhodnutia v prípade uplatnenia istého nároku pred vydaním (hoci i tzv. zmenového) rozhodnutia, nie je možné nahrádzať neskorším vyjadrením odporkyne.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250a ods.3, v spojení s § 250j ods.2 písm. b), c) a d) O.s.p.

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie v naznačenom smere a vo veci znovu rozhodne. V novom rozhodnutí riadne odôvodní hodnotenie doby učňovského pomeru a základnej vojenskej služby v jednotlivých pracovných kategóriách vo vzťahu k určeniu dôchodkového veku. Vysporiada sa aj s námietkou navrhovateľa ohľadom zohľadnenia skutočností, že zo zamestnania I.AA pracovnej kategórie bol preradený z dôvodu utrpeného pracovného úrazu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 a § 250l ods.2 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Navrhovateľ uplatnil právo na náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia advokátom a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava veci + podanie odvolania proti rozsudku) á 61,87 € + 2x režijný paušál 8,04 €, spolu 139,82 € a keďže bol v odvolacom konaní úspešný, odvolací súd mu náhradu trov v uvedenej výške priznal. Odporkyňa je povinná priznanú náhradu trov navrhovateľovi zaplatiť do rúk jeho advokáta podľa § 149 ods.1 O.s.p. do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok